

בְּשִׁמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה. לְאַפְקָא, דְּלִית פּוֹלְחָנָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, אֲלֵא מְגוּ חֲדוּהָ. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לִית שְׂכִינְתָא שְׂרִיא מְגוּ עֲצָבוֹת, דְּכִתִּיב (מלכים ב א) וְעַתָּה קָחוּ לִי מִנְגֵן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמִּנְגֵן. מִנְגֵן מְנַגֵן שְׁלֵשׁ פְּעָמִים לְשֵׁם מָה? כְּדִי לְעוֹרֵר רוּחַ מְשָׁלְמוֹת הַכֹּל, שֶׁהוּא רוּחַ שְׁלָם. אָמַר רַבִּי אָבָא, שֶׁם שְׁנִינּוּ, הַכֹּל נִמְצָא מֵאַרְבָּעָה צְדָדִים, וְכֹל הַשְּׂרָשִׁים שֶׁל הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחוּנִים בָּהֶם אַחוּזִים. וְשְׁנִינּוּ, זֶה נִכְנָס וְזֶה יוֹצֵא, זֶה סְתוּם וְזֶה מְפָרֵשׁ, אַחוּזֵי אֶחָד בְּחֻבְרוֹ, וְהֵם אַבוֹת הַכֹּל.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים י) רַק בְּאַבְתְּיךָ חֶשֶׁק ה'. כְּתוּב בְּאַבְתְּיךָ, מִמֶּשׁ שְׁלֵשָׁה, וּמִשְׁמַע שְׁכָתוּב רַק - רַק מִמֶּשׁ, וּמֵאַלֶּה נִפְרָדִים וְנִאֲחָזִים כֹּל שְׂאֵר הָאֲחֵרִים וְעוֹלָם הַשֵּׁם לְהַתְעִיֵר.

שְׁנִינּוּ, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִן הַיּוֹם שֶׁהִתְעַלָּה רַבִּי שְׁמַעוֹן מִהַמְעָרָה, הַדְּבָרִים הִלְלוּ לֹא נִתְכַסּוּ מִן הַחֻבְרִים וּבְסוּדוֹת עֲלִיּוֹנִים הָיוּ מְסַתְּפִלִים וּמִתְגַּלִּים מִבִּינֵיהֶם, כְּאִלוּ שְׁנִתְּנוּ בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּהַר סִינַי, אַחַר שְׁמַת כְּתוּב (בראשית ה) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיָנוֹת תְּהוֹם וְאַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָיוּ הַחֻבְרִים מְרַחֲשִׁים דְּבָרִים, וְלֹא מִתְקַיְמִים בָּהֶם.

שְׁנִינּוּ אֶחָד הָיָה יוֹשֵׁב רַבִּי יְהוּדָה עַל פְּתַחָה שֶׁל טְבַרְיָה וְרָאָה שְׁנֵי גְמָלִים שְׁמַעְלִים בְּגַדֵי צֶמֶר מֵעַל הַכְּתָפִים. נִפְל הַמֶּשָׂא שֶׁל בְּגַדֵי הַצֶּמֶר, וּבָאוּ צִפְרִים, וְעַד שֶׁלֹּא הִגִּיעוּ עֲלֵיהֶם, הִתְבַּקְּעוּ.

אַחַר כֵּן בָּאוּ כַּמָּה צִפְרִים, וְהָיוּ הוֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם, וְשָׁהוּ [וירק] אוֹתָם בְּסַלַע, וְלֹא הִתְבַּקְּעוּ, וְהָיוּ צוֹנְחִים לָהֶם וְלֹא הָיוּ נִפְרָדִים.

אָמַר רַבִּי אָבָא, תְּמֵן תְּנִינּוּ, מֵאַרְבַּע סְטָרִין כֹּלָא אֲשַׁתְּפַח, וְכֹל שְׂרָשִׁין דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין בְּהוּ אַחֲדָן. וְתָנָא דָא עֵייל וְדָא נְפִיק דָא סְתִים וְדָא פְרִישׁ, אַתְּאֲחַד חַד בְּחֻבְרָתָהּ, וְאִינוּן אַבְהֵן דְּכֹלָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים י) רַק בְּאַבְתְּיךָ חֶשֶׁק ה', כְּתִיב בְּאַבְתְּיךָ, מִמֶּשׁ תִּלְתָּא, וּמִשְׁמַע דְּכִתִּיב רַק, רַק מִמֶּשׁ, וּמֵאַלֶּיךָ מִתְּפָרֵשׁ וּמִתְאַחֲדָן כֹּל שְׂאֵר אַחֲרֵינִין, וְסִלְקִין שְׁמָא לְאַתְעֵטְרָא.

תָּנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִן יוֹמָא דְאַסְתְּלִיק רַבִּי שְׁמַעוֹן מִן מְעַרְתָּא, מְלִין (אל"ו) לָא אַתְּכַסֵּין מִן חֻבְרָיא, וְרִזִין עֵלְאִין הָיוּ מְסַתְּפִלִין וְאַתְגַּלִּין מִבִּינֵיהוּ, כְּאִלוּ אַתְיֵיהִבוּ הֵיכָא שְׁעָתָא בְּטוֹרָא דְסִינַי. בְּתַר דְשָׁכִיב כְּתִיב, (בראשית ח) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיָנוֹת (ד' ט"ז) תְּהוֹם וְאַרְבּוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהָיוּ חֻבְרָיא מְרַחֲשֵׁן מְלִי, וְלֹא מִתְקַיְמִי בְּהוּ.

דְּיוֹמָא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי יְהוּדָה, אֲפַתְחָא דְטְבַרְיָה, וְחָמָא תְרֵי גְמָלִי, דְסִלְקֵי קְטִפִירָא מֵעֵלוּי דְכְתָפִין, נִפְל מְטוּלָא דְקְטִפִירָא, וְאַתּוּ צִפְרִי. וְעַד לָא מְטוּ עֲלֵייהוּ, אַתְבַּקְּעוּ.

לְבַתָּר אַתּוּ כַּמָּה צִפְרִין, וְהָיוּ אֲזִלֵי עֲלֵייהוּ, וְשָׁרוּ (נ"א וְשָׂרִיא) לֹון בְּטְרִטִישָׁא, וְלֹא מִתְבַּקְּעִין. וְהָיוּ צְוֹנְחִין לֹון,

לְחַיֵּשׁ לִיּה לְרַבִּי יְהוּדָה בְּלַחֲשׁוֹ, (אמר ליה רבי אבא) וְדַאי הֵהוּא גְבַרְא דְחַמִּית, אֲלִיָּהּוּ הוּה. וְלֹא בַעַא לְגַלְאָה רְזִין, בְּגִין דְתַנְדַּע שְׂבַחָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְהוּה בְּיוֹמוֹי, וַיִּבְכּוּן דָּרָא עֲלוּי. אָמַר לִיּה, דִּי לְמַבְפִּי בְכִיָּה עֲלִיָּה. רַבִּי יְהוּדָה הוּה בְּכִי כָל יוֹמָא עֲלוּי, דְהָא אַעֲרַע עַמִּיָּה בְּאֲדָרָא קְדִישָׁא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְשָׁאֵר חֲבַרְיָא. אָמַר לִיּה, וּוִי דְלֹא אֶסְתַּלְקְנָא הֵהוּא יוֹמָא עִם אֵינוֹן תְּלַתָּא דְאֶסְתַּלְקוּ, וְלֹא לְחַמִּי דָרָא דָא, דְהָא אֶתְהַפְּדִי. אָמַר לִיּה, רַבִּי אֵימָא לִי, כְּתִיב, (שמות כט) וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ, וְאֵילוּ כֶסֶף לֹא כְתִיב. וְהָא כְתִיב זָהָב וְכֶסֶף. אָמַר לִיּה וְהָא נִמִּי נַחֲשֶׁת, דְכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת בְּחֻשְׁבָּנָא הוּו, וְהִכָּא לָא. אָלָא, אִי לָא דְגַלְי בּוֹצִינָא קְדִישָׁא בְּאַתְרֵיהּ, לָא אַצְטְרִיכְנָא לְגַלְאָה. פְּתַח וְאָמַר, (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה', הַיִּינוּ דְכְתִיב, (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה'. בְּכֻמָּה אֶתֶר אֶסְתַּפְּלְנָא בְּאַלִּין מְאִנֵּי דְקוּדְשָׁא, דְכְתִיב, (ויקרא טו) בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם, וְכְתִיב, (שמות כח) וַעֲשׂוּ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ. מְאִי קֹדֶשָׁה הָכָא. אָלָא הָכִי תַנִּינוּ, קֹדֶשָׁה אֵינוֹן בְּכָל אֶתֶר. וְכְתִיב בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם. וַעֲשִׂיתָ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ, כְּגוֹנוֹנָא דְלַעֲיִלָּא. דְתַנְיָא כְּהֵן גְּדוּל לַעֲיִלָּא, כְּהֵן גְּדוּל לְתַתָּא, לְבוּשֵׁין דִּיקָר לַעֲיִלָּא, לְבוּשֵׁין דִּיקָר לְתַתָּא. וּמָה דְלֹא אָמַר כְּסָף וּנְחֹשֶׁת, לְאֶתֶר אַחְרָא אֶסְתַּלְיָקוּ. דְכְתִיב (שמות כז) כָּל עַמּוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב מְחוּשְׁקִים כְּסָף וְגו', וְכְתִיב וְאֲדַנְיָהֶם נַחֲשֶׁת. דְאֵינוֹן מְאִנֵּי שְׁמוּשָׁא, לְאַשְׁתַּמְשָׁא מִשְׁפָּנָא בְּהוּ. אַבְרָ הָכָא בְּאַלִּין לְבוּשֵׁין דִּיקָר, לָא בַעֲי

לְחַשׁ לֹו לְרַבִּי יְהוּדָה בְּלַחֲשׁוֹ, וְאָמַר לֹו רַבִּי אַבְא] וְדַאי אוֹתוֹ אִישׁ שְׂרָאִית הִיָּה אֲלֵיָּהּוּ, וְלֹא רָצָה לְגַלּוֹת סוּדוֹת כְּדֵי שְׁתַּדַּע אֶת שְׂבַחוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁהָיָה בְּיָמָיו וַיִּבְכּוּ הַדּוֹר עָלָיו. אָמַר לֹו, מִסְפִּיק לְבַכּוֹת בְּכִיָּה עֲלוּי. רַבִּי יְהוּדָה הִיָּה בּוֹכָה כָּל יוֹם עָלָיו, שֶׁהָרִי נִפְגַּשׁ עִמּוֹ בְּאֲדָרָא הַקְּדוּשָׁה שֶׁל רַבִּי שְׁמַעוֹן וְשָׁאֵר הַחֲבַרְיִים. אָמַר לֹו, אִוִּי שְׂלֵא הִסְתַּלְקְתִּי אוֹתוֹ יוֹם עִם אוֹתָם שְׁלֵשָׁה שְׁהִסְתַּלְקוּ, וְלֹא לְרֹאוֹת דּוֹר זֶה, שֶׁהָרִי מִתְהַפֵּד. אָמַר לֹו, רַבִּי, אָמַר לִי, כְּתוּב (שם כח) וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ, וְאֵילוּ כֶסֶף לֹא כְתוּב, וְהָרִי כְּתוּב זָהָב וְכֶסֶף? אָמַר לֹו, וְהָרִי גַם נַחֲשֶׁת, שְׁכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת הֵיוּ בְּחֻשְׁבָּוִן, וְכֵאֵן לֹא. אָלָא אִם לֹא שְׁגַלָּה הַמְנוּרָה הַקְּדוּשָׁה בְּמִקּוּמוֹ - לֹא הַצְטְרַכְתִּי לְגַלּוֹת. פְּתַח וְאָמַר, (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה'. הַיִּינוּ שְׂכַתוּב (תהלים קטו) הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לֵה'. בְּכֻמָּה מְקוּמוֹת הִסְתַּכְּלַתִּי בְּכָלִי הַקֹּדֶשׁ הַלְלוּ, שְׂכַתוּב (ויקרא טז) בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם, וְכְתוּב (שמות כח) וַעֲשׂוּ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ. אֵיזוֹ קֹדֶשָׁה כָּאֵן? אָלָא כָּף שְׁנִינוּ, קֹדֶשָׁה הֵם בְּכָל מְקוֹם, וְכְתוּב בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם. וַעֲשִׂיתָ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ, כְּמוֹ שְׁלַמְעֵלָה. שְׂכַתְּמוֹנֵנוּ, כְּהֵן גְּדוּל לְמַעְלָה, כְּהֵן גְּדוּל לְמַטָּה. לְבוּשֵׁי כְבוֹד לְמַעְלָה, וְלְבוּשֵׁי כְבוֹד לְמַטָּה. וּמָה שְׂלֵא אָמַר כְּסָף וּנְחֹשֶׁת, לְמִקּוֹם אַחַר הֵם הִתְעַלּוּ, שְׂכַתוּב (שם כז) כָּל עַמּוּדֵי הַחֹצֵר סָבִיב מְחוּשְׁקִים כְּסָף וְגו', וְכְתוּב וְאֲדַנְיָהֶם נַחֲשֶׁת, שֶׁהֵם כְּלִים לְשִׁמוּשׁ שֶׁהִמְשַׁכְּן יִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם. אַבְרָ כָּאֵן בְּלְבוּשֵׁי כְבוֹד הָאֵלוּ

לְאִשְׁתְּמִשָּׂא בְּהוּ בַר נָשׁ אַחְרָא, בַּר מְפֻהָנָא רַבָּא, דְּרַבּוּ מִשַׁח קִדְשָׁא עַל רִישֵׁיהּ. דְּכַתִּיב (שמות כח) וְעֲשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתַפְאֶרֶת. דְּבֵאִינוּן לְבוּשֵׁין דְּמִי לְגִוּוֹנָא דְלַעִילָא.

השלמה מההשממות (סימן נ"ב)

רַי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב. מָאִי לִי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה לְמַלְךְ שְׁהִי לּוֹ שְׁתִּי אוּצְרוֹת, אַחַת שֶׁל פְּסֵף וְאַחַת שֶׁל זָהָב. שֶׁם שֶׁל פְּסֵף בִּימִינוֹ וְשֶׁל זָהָב בְּשִׂמְאָלוֹ אָמַר זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל לְהוֹצֵאָהּ וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו בְּנִחָת וְהוּא יִהְיֶה דְבֵק עִם הָעֲנִיִּים וּמְנַהֲיָם בְּנִחָת. פְּהֵיִיא דְאַמְרִינָן, (שמות ט"ו) יְמִינְךָ יִי נֶאֱדָרִי בַכַּח.

וְאִם שְׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ טוֹב, וְאִם לָאו, (שמות ט"ו) יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ אוֹיֵב. מָאִי יְמִינְךָ יִי תִרְעֵץ אוֹיֵב, אָמַר לּוֹ, זֶה הַזְהָב דְּכַתִּיב לִי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב. לְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ זָהָב שְׁבוּ פְלוּלוֹת שְׁלֹשׁ מֵדוֹת. הַז', ז' מֵדוֹת. הַה', ה' אַחַדוֹת אַחְרוֹנוֹת (ס"א אַחְרוֹנָה) הַב' חֲכָמָה וּבִינָה וְנִקְרָאת נְשָׂמָה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוֹת ה' סְפִירוֹת אַחְרוֹנוֹת וְה' שְׁמוֹת לְנִשְׂמָה (ס"א נר"ן ח"י סִימָנָא נִפְשׁ רִיחַ נִשְׂמָה חַיָּה יְחִידָה). רוֹחַ, חַיָּה, יְחִידָה, נִשְׂמָה, נִפְשׁ.

מָאִי עֲבִידְתִּיָּה פִּסָּא הִיא ה' לְז'. דְּכַתִּיב פִּי גְבוּהַ מַעַל גְבוּהַ שׁוֹמֵר וּגְבוּהַיִם עֲלֵיהֶם וּב' הִיא קִיּוּמָם כְּמָה דְאַתְּ אָמַר בְּבִרְאשִׁית. וּמָאִי עֲבִידְתִּיָּה הַכָּא, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה לְאַחַד שְׁהִיָּה לּוֹ בַת טוֹבָה וּנְעִימָה וּשְׁלָמָה וְנֹאָה וְהַשִּׂיאָה לְבִן מְלֹךְ וְהַלְבִּישָׁה וְעִיטְרָה וְקִישְׁטָה וְנִתְנָה לּוֹ עִם מְמוֹן רַב. אָמַר אֲפֻשֵׁר לְמַלְךְ זֶה לְשַׁבַּת חוּץ מִבֵּיתוֹ, אָמַרְתָּ לֹא. אֲפֻשֵׁר לּוֹ לְשַׁבַּת כָּל הַיּוֹם תְּמִיד עִמָּה, אָמַרְתָּ

לֹא צְרִיף לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם אָדָם אַחֵר, פִּרְט לְפָהֳן הַגְּדוֹל שְׁשֻׁמָן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ עַל רִאשׁוֹ, שְׁכַתוֹב (שם כח) וְעֲשִׂיתָ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אַחִיךָ לְכָבוֹד וּלְתַפְאֶרֶת, שְׁבִאוֹתָם לְבוּשִׁים הוּא דוּמָה לְגִוּוֹן שְׁלַמְעֵלָה.

הַשְׁלָמָה מִהַהֲשַׁמְמוֹת (סימן נ"ב) רַי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב. מָה זֶה לִי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב? מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְמַלְךְ שְׁהִי לּוֹ שְׁנֵי אוּצְרוֹת, אַחַד שֶׁל פְּסֵף וְאַחַד שֶׁל זָהָב, שֶׁם שֶׁל פְּסֵף בִּימִינוֹ, וְשֶׁל זָהָב בְּשִׂמְאָלוֹ. אָמַר, זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל לְהוֹצֵאָהּ. וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו בְּנִחָת, וְהוּא יִהְיֶה דְבֵק עִם הָעֲנִיִּים וּמְנַהֲיָם בְּנִחָת, כְּאַתְרָה שְׂאֵמְרָנוּ יְמִינְךָ ה' נֶאֱדָרִי בַכַּח. וְאִם שְׂמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ - טוֹב, וְאִם לָאו - יְמִינְךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב. מָה זֶה יְמִינְךָ ה' תִּרְעֵץ אוֹיֵב? אָמַר לּוֹ, זֶה הַזְהָב, שְׁכַתוֹב לִי הַפְסֵף וְלִי הַזְהָב. וְלְמָה נִקְרָא שְׁמוֹ זָהָב? שְׁבוּ פְלוּלוֹת שְׁלֹשׁ מֵדוֹת. הַז' - שְׁבַע מֵדוֹת, הַה' - חֲמֵשׁ אַחְדוֹת אַחְרוֹנוֹת (אַחְרוֹנָה), הַב' - חֲכָמָה וּבִינָה. וְנִקְרָאת נְשָׂמָה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוֹת, חֲמֵשׁ סְפִירוֹת אַחְרוֹנוֹת, וְחֲמֵשׁ שְׁמוֹת לְנִשְׂמָה (נר"ן ח"י סִימָנָא נִפְשׁ רִיחַ נִשְׂמָה חַיָּה יְחִידָה) - רוֹחַ חַיָּה יְחִידָה נְשָׂמָה נִפְשׁ.

מָה מַעֲשֶׂהוּ? כִּסָּא הִיא ה', לְז', שְׁכַתוֹב פִּי גְבוּהַ מַעַל גְבוּהַ שׁוֹמֵר וּגְבוּהַיִם עֲלֵיהֶם, וּב' הִיא קִיּוּמָם, כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר בְּבִרְאשִׁית. וּמָה מַעֲשֶׂהוּ כָּאֵן? מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה? לְאַחַד שְׁהִיָּה לּוֹ בַת טוֹבָה וּנְעִימָה וּשְׁלָמָה וְנֹאָה, וְהַשִּׂיאָה לְבִן מְלֹךְ, וְהַלְבִּישָׁה וְעִיטְרָה וְקִישְׁטָה, וְנִתְנָה לּוֹ עִם מְמוֹן רַב. אָמַר, אֲפֻשֵׁר לְמַלְךְ זֶה לְשַׁבַּת חוּץ מִבֵּיתוֹ? אָמַרְתָּ לֹא. אֲפֻשֵׁר לּוֹ לְשַׁבַּת כָּל הַיּוֹם תְּמִיד